

Ülésnap	Napirend	Felszólaló
2013. november 13.	Az Állami Számvevőszék alelnökének felszólalása a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája során (T/12909)	Warvasovszky Tihamér alelnök

WARVASOVSZKY TIHAMÉR, az Állami Számvevőszék alelnöke:

Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Országgyűlés! Hölgyeim és Uraim! Az európai uniós források következő, 2014-2020-as tervezési ciklusához kapcsolódóan kiemelt jelentősége van azon fejlesztéspolitikai és területfejlesztési irányelvek meghatározásának, amelyek biztosítják a Magyarország rendelkezésére álló források hatékonyabb felhasználását. Ez az intézményrendszer valamennyi szereplője számára kiemelt feladatot kell, hogy jelentsen.

Tisztelt Országgyűlés! Az elmúlt három évben az Állami Számvevőszék több ellenőrzése érintette a területfejlesztést, a fejlesztési célú támogatások felhasználását és az ezekhez kapcsolódóan működtetett döntési rendszereket. Ellenőriztük a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerét, a térségek felzárkóztatására fordított pénzeszközök felhasználását, a fejlesztéspolitika decentralizált döntéshozatala keretében a regionális és kistérségi fejlesztési tanácsok forráselosztási tevékenységét. Több olyan jelentést is nyilvánosságra hoztunk, amelyek közvetlenül érintették és értékelték az uniós források felhasználását.

Fontosnak tartom, hogy az elmúlt évek tanulságait felhasználjuk, a hibákból okuljunk, az elért eredményeket pedig vegyük figyelembe. A területfejlesztési törvény módosításához kapcsolódóan az Állami Számvevőszék azon legfontosabb megállapításait szeretném elmondani, amivel az Állami Számvevőszék talán hozzá tud járulni a területfejlesztés törvényi szabályozásának célját szolgáló döntések megalapozottságához.

A térségek felzárkóztatására fordított pénzeszközök felhasználásának ellenőrzése keretében mutattunk rá arra, hogy hiányzott a területfejlesztési célok megvalósítását közvetve vagy közvetlenül szolgáló jogi, tervezési, szabályozási monitoring, illetve egyéb térségfejlesztési gazdasági eszközök átfogó meghatározása. Ráirányítottuk a figyelmet arra is, hogy a területfejlesztésről szóló törvény, a területfejlesztésben megnövekedett jelentősége ellenére, az uniós forrásokra nem terjed ki.

Magyarországon az elmúlt időszakban különböző szintű, időtávú és tartalmú fejlesztési elképzeléseket rögzítő tervek készültek. Ez azonban nem biztosított egységes alapot a fejlesztéspolitikai célkitűzések teljesítésének mérésére. Hiányzott a stratégiai tervezés, amely az uniós források felhasználásánál is szembeűnő volt. Javaslatot tettünk a területfejlesztési törvény módosítására annak érdekében, hogy az terjedjen ki az uniós forrásokra is. Javasoltuk az állami fejlesztési feladatok tervezésének erősítését célzó átfogó jogi szabályozás előkészítését, amely megteremti a feladatellátás intézményi garanciáit, és magában foglalja a hazai és uniós források egységes tervezési módszertanát. Ezért is üdvözljük, hogy javaslataink visszhangra találtak. A törvényjavaslat, hivatkozva az Állami Számvevőszék ellenőrzésére, új rendelkezések beiktatásával a területfejlesztés területén megteremti a hazai és uniós források összehangolásának, a források felhasználásának egységes, egymásra épülő tervezési keretét, ezzel megteremti a lehetőségét a források hatékonyabb felhasználásának.

A törvényjavaslat, különösen a tervezési rendszeren keresztül, kiterjed az uniós forrásokra, ezek a források a pénzügyi eszközök között közvetetten jelennek meg. A törvényjavaslat megfogalmazza a különböző szintű területfejlesztési és területrendezési koncepciók, programok, tervek közötti összhang követelményét is. A törvényjavaslat előírja a szakpolitikai stratégiák hosszú és középtávú irányainak beépítését az országos szintű fejlesztési és területfejlesztési koncepciókba.

Az Állami Számvevőszék több ellenőrzése tárt fel ezen a területen is hiányosságokat. A különböző szintű és részletezettségű ágazati tervekben különféle kötelezettségek szerepeltek. Hiányzott az ágazati és regionális tervekben meghatározott kötelezettségek összehangolása. Ez hozzájárult ahhoz is, hogy a források szétaprózódtak, és rontotta azok felhasználásának hatékonyságát. Így fordulhatott elő például a vidékfejlesztési támogatásoknál, hogy az Új Magyarország vidékfejlesztési program céljával ellentétesen csoportosítottak át a mikrovállalkozások létrehozására biztosított forrásokat, a vidéki települések vonzerejének javítására.

Az Állami Számvevőszék megállapította azt is, hogy a 2007-2011 között működtetett rendszer alapvető problémája volt, hogy a szubszidiaritás, a decentralizáció és a regionalizmus érvényesülését nem támogatták megfelelően a kialakított szervezeti és szabályozási keretek. Nem volt egyértelmű a területfejlesztésben részt vevők közötti feladat- és hatáskör elhatárolása, így az nem támogatta az intézményrendszer átlátható működését. Ezt jól példázta a kistérségi

fejlesztési tanácsok és a többcélú kistérségi társulások működése is. A területfejlesztési törvényben nevesített célok megvalósításához így nemcsak jó tervek, hanem megfelelő eszközrendszer kialakítására és biztosítására is szükség van, a feladatok és hatáskörök egyértelmű meghatározására és a hatáskörök lehatárolására. A végrehajtás biztosítéka pedig a megfelelően kialakított és működtetett monitoring- és ellenőrzési rendszer. Mindezeknek együttesen kell biztosítani az átláthatóságot és az elszámoltathatóság követelményeit is.

A területfejlesztésre rendelkezésre álló, e célra nevesített, a törvényben meghatározott források céloknak megfelelő hatékony felhasználását a területfejlesztés megfelelően összehangolt szabályzó rendszere tudja biztosítani. Ennek része a területfejlesztési és területrendezési célokat közvetlenül és közvetetten szolgáló tervek összehangolását biztosító eszközök, a monitoring- és ellenőrzési rendszer, a végrehajtás mérési feltételeinek kialakítása. Mindezek kereteit a területfejlesztési törvény tudja meghatározni.

Tisztelt Országgyűlés! Meggyőződésünk, hogy olyan összehangolt fejlesztési és területfejlesztési politikai célkitűzésekre van szükség, ami javítja a magyar társadalom életszínvonalát, munkahelyeket és hozzáadott értéket teremt, segíti a fenntartható fejlődést, élénkíti a beruházásokat és katalizátorként támogatja a gazdasági növekedést. Mindeközben nem növeli az eladósodottságot és az ország külső kitettséget. És ahogy az előbb megfogalmaztam, biztosítja az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot.

Tisztelt Országgyűlés! Bízom benne, hogy az Állami Számvevőszék jelentései és az elmondottak hozzájárulnak ahhoz, hogy egy ilyen megalapozott törvényt fogadjon el a tisztelt Ház.

Köszönöm szépen a lehetőséget.